

Ambitie: Bestuurskracht

Herijking kadernota Bestuurskracht 2026

Omschrijving (toelichting)

Voor regionale samenwerking is op termijn meer geld nodig. Ook wordt er meer van ons in de organisatie en het bestuur gevraagd. Tot op heden is daarvoor geen extra ruimte in de begroting opgenomen.

Kader Raadsprogramma

Omschrijving (toelichting)

Wij willen dat Waalre zelfstandig is en blijft. Daarom zullen we samen moeten werken om deze zelfstandigheid en kwaliteiten te behouden. Dit doen we met onze inwoners, het gemeentebestuur en de regio. In deze samenwerkingen moeten we soms een stukje autonomie opgeven en water bij de wijn doen. We kunnen de huidige grote opgaven waarvoor we staan op gebied van klimaat, energie en schaa sprong niet alleen oplossen. Daarom zetten we in op een verdere ontwikkeling van inwonersparticipatie en regionale samenwerking. We zijn ons ervan bewust dat de kosten voor de baten uitgaan in samenwerkingen.

Wat willen we bereiken?

1. We blijven een zelfstandige gemeente.

Om zelfstandig te kunnen blijven is bestuurskracht nodig. Dat vraagt om een gezond evenwicht tussen opgaven en ambities enerzijds en de middelen en capaciteit anderzijds. We zijn daarbij afhankelijk van vele factoren. Grote opgaven, regionale samenwerking, bestuurscultuur, Gemeentefonds, om er maar een paar te noemen. De opgave van het college is de raad steeds in positie te brengen hier juiste keuzen te maken, zodat de bestuurskracht op peil blijft. Dit vraagt om een goede samenwerkingsrelatie met de raad. Onderling vertrouwen en een goede rolverdeling is daarbij een voorwaarde. Ook het daadkrachtig nemen van besluiten en loyaal zijn aan de uitkomsten van die besluiten vragen we van de raad.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om het gezonde evenwicht tussen opgaven en ambities enerzijds en middelen en capaciteit te waarborgen herijken we onze P&C-cyclus en versterken we onze controlfunctie.

(zie Ambitie Financiën)

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

Met de komst van de business controller en de implementatie van Pepperflow zijn hierin stappen gezet. In de werkwijze binnen de organisatie wordt hier constant aandacht voor gevraagd en uitvoering aangegeven.

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

Samen met onze partners in de regio anticiperen op een verwachte schaalsprong, maar vooral ook onze eigen positie daarin bepalen vraagt dringend aandacht.

Een belangrijke ontwikkeling die onze positie (in de regio) mede gaat bepalen is een verwachte schaalsprong, met daarbij de groei van het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) van +100.000 inwoners. Dit geeft een grote druk op onze ruimte in de brede zin. (wonen, werken, voorzieningen, mobiliteit, recreatie, klimaatadaptatie, ecologie, energietransitie en milieu).

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

College en raad hebben het antwoord op de vraag waar onze bijdrage/meerwaarde zit in de regionale ontwikkeling nog niet scherp. Het proces van de Herijking kracht van Waalre en de herziening van de Omgevingsvisie in 2026 gaan hier meer duidelijkheid brengen. Verder is het belangrijk hier vaker met elkaar het gesprek over te voeren en een gezamenlijke koers te bepalen.

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

We hanteren tot op heden nog de uitgangspunten van de Omgevingsvisie Waalre uit 2021 en het regionale Ontwikkelperspectief uit 2024 als leidraad. Tot 2030 hebben we daarmee de visie helder. Voor een doorkijk naar 2040 is opnieuw een investering nodig om een visie te ontwikkelen.

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

In de huidige begroting is nog geen budget voorzien.

Solidariteit met de regio, maar ook andere ontwikkelingen vragen om actualisering van onze toekomstvisie De Kracht van Waalre.

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

In juni wordt de herijking van de Kracht van Waalre vastgesteld in de gemeenteraad. We zijn later opgestart door de komst van een nieuwe burgemeester. Sinds september 2024 is het proces opgestart en loopt het volgens planning.

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

In september 2024 heeft de raad de aanpak vastgesteld in een startnotitie en is het proces gestart. De planning om voor de zomer van 2025 de herijking Kracht van Waalre vast te stellen wordt gehaald.

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

In de begroting 2025 is er budget voor gereserveerd en dit is voldoende.

Vanuit de regionale Ontwikkelstag 2022 is de ruimtelijke strategie voor de 21 gemeenten in Zuid-Oost Brabant afgestemd.

De samenwerkingsafspraken voor de komende periode in MRE en SGE zijn onder andere daarop afgestemd. In onze samenwerking op de opgaven werken we deze verder uit.

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

De ruimtelijke Ontwikkelstrategie is inmiddels door de raden van de 21 gemeenten besproken en vastgesteld. In de afspraken met het Rijk en de provincie is deze strategie leidraad en maakt onderdeel uit van de opgaven waarvoor we middelen hebben gekregen in de Regiodeal en Beethoven.

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Het proces van de ruimtelijke strategie is afgerond. We zijn nu druk met de uitvoering en nakoming van de afspraken.

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

Naast de middelen vanuit het Rijk, provincie en bedrijfsleven is er cofinanciering nodig vanuit de gemeenten. In de regio hebben we daarvoor een verdeelsleutel afgesproken. Voor de 1e fase van de maatregelen hebben we die opgenomen in de begroting. Na de aanvullende middelen vanuit Beethoven is de verwachting dat er meer cofinanciering van gemeente gevraagd wordt. Hoeveel en op welke termijn die middelen nodig zijn is nog niet duidelijk. Maar zeker is dat we daarvoor de komende jaren in onze begroting ruimte moeten vinden.

We voeren de agenda's bij de thema's Wonen, Economie en Voorzieningen & Evenementen uit de Samenwerkingsagenda Stedelijk Gebied Eindhoven 2022-2026 uit.

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

We sluiten aan bij de regionale overleggen in het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) en voeren daar het Werkprogramma uit op de thema's Wonen, Ruimte, Economie en Voorzieningen & Evenementen.

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

We volgen de jaarplanning uit het Werkprogramma 2025. Afwijkingen en bijstellingen bespreken we in de portefeuille overleggen van de thema's en daar wordt de planning bijgesteld. Capaciteitsvraagstukken bespreken we in het overleg met de 9 gemeentesecretarissen.

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

Er is in de begroting budget gereserveerd voor de ontwikkeling van instrumenten die de samenwerking dienen zoals b.v. het 1 loket (bedrijfsterreinen), woningbouwmonitor, enzovoorts. Er is onvoldoende budget in de begroting om deze ook structureel op het beleidsterrein te financieren.

Wat willen we bereiken?

2. We blijven regionale samenwerkingen goed monitoren en wegen onze uitgaven af tegen de voordelen.

We gaan in gesprek met elkaar wanneer er een nieuwe samenwerking ontstaat. Of wanneer er veranderingen zijn in de organisatie of financiering van

samenwerkingen. Mogelijke onderwerpen van gesprek zijn daarbij het doel van de samenwerking, de intensivering van de ambtelijke ondersteuning, onze autonomie en de uitgaven en voordelen van de samenwerking.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ons kader bij regionale samenwerking zijn de aanbevelingen uit het rapport "Regionaal denken. En doen!" van de Rekenkamercommissie.

Met name het daarbij opgenomen afwegingskader en de checklist zullen we hanteren bij nieuwe, maar eventueel ook bij de herijking van bestaande samenwerkingsverbanden.

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

Dit is wat we altijd meenemen als er afweegruimte is voor de gemeente. Tot op heden is dat niet meer aan de orde geweest.

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Deze aanbeveling heeft continu de aandacht.

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

Budgetvraag is niet van toepassing

We zijn een betrouwbare samenwerkingspartner in de regio. We zetten in op kwalitatieve en actieve participatie in regio overleggen, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

Waalre is in het algemeen altijd vertegenwoordigd, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Waar nodig pakken we een voortrekkersrol. Uit rapportages blijkt ook dat Waalre de gevraagde inzet levert.

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Er zijn geen afwijkingen, vacatures vullen we in met collegiale vervanging totdat er weer een vaste medewerker aanwezig is.

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

In de capaciteitsplanningen van de teams is voldoende ruimte gereserveerd voor participatie in de regio bij het Stedelijk Gebied Eindhoven.

Door de doorontwikkeling van de Metropoolregio Eindhoven (MRE) gaat er meer inzet gevraagd worden zowel ambtelijk als bestuurlijk. Ook de rol van de Raadstafel 21 MRE is aan verandering onderhevig.

Wat willen we bereiken?

3. We starten in 2022 met een onderzoek naar de huidige knelpunten en wensen met betrekking tot de vergaderstructuur.

En bepalen welke vergaderstructuur voor de toekomst past bij het functioneren van de gemeenteraad.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het college en de organisatie zullen waar nodig deze ontwikkeling ondersteunen en desgewenst hierover adviseren.

De discussie rondom de vergaderstructuur van de raad is een opdracht aan de raad zelf. Het initiatief ligt bij de raad, de ondersteuning bij de griffie.

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

De raad heeft recent haar vergaderstructuur aangepast.

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

De discussie over de vergaderstructuur is gevoerd en nieuwe BOB structuur (Beeldvormend-Oordeelsvormend - Besluitvormend) is ingevoerd. Evaluatie op termijn van deze vernieuwing is aan de raad.

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

Er was geen extra budget voor nodig .

Wat willen we bereiken?

4. Om goede ambtelijke ondersteuning voor het college en de raad in te richten, investeren we in onze eigen organisatie in tijd en geld.

We hebben een relatief kleine organisatie, die tot veel in staat is. Maar er wordt steeds meer van ons gevraagd. We moeten wendbaar en voldoende toegerust zijn om toekomstige ontwikkelingen als zelfstandige gemeente, adequaat te kunnen opvangen. Denk aan de woonopgave, de duurzaamheidsopgave, digitalisering en de schaa sprong (Mainportontwikkeling) die er onvermijdelijk aankomt. We lopen qua formatie tegen onze grenzen aan en in de komende bestuursperiode zullen voorstellen voor formatie-uitbreiding onvermijdelijk zijn. Maar de vraag om meer formatie willen we niet stellen zonder met voorrang (zwaartepunt 2023 en 2024) een organisatiedoorontwikkeling in te zetten om daar waar mogelijk effectiever en efficiënter te gaan werken. Daarnaast zullen we gewoon stappen moeten zetten omdat de wereld om ons heen verandert en, bijvoorbeeld via nieuwe wetgeving, andere eisen stelt.

Dit vraagt extra inspanningen van onze medewerkers én een aantal stevige investeringen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het nieuwe sturingsmodel wordt (door)ontwikkeld.

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

De structuur van het sturingsmodel is geïmplementeerd. De werkwijze binnen het nieuwe sturingsmodel is continu in ontwikkeling.

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

Het nieuwe sturingsmodel wordt geïmplementeerd.

Toerusten managers om hun rol in sturingsmodel te ontwikkelen (MD). Aanvullende middelen voor sturingsmodel te ontwikkelen (MD) ondersteuning vanwege komst teammanagers.

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

Het sturingsmodel is geïmplementeerd, de werkwijze wordt constant doorontwikkeld.

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

We gaan werken met digitale ondersteuning voor de P&C-cyclus

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

Met de implementatie van Pepperflow is de digitale ondersteuning van de P&C cyclus vormgegeven.

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

We geven vorm aan het data gedreven werken

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

De implementatie van datagedreven werken is gestart in het sociaal domein waarmee meer inzicht is gecreëerd in processen en kosten. De monitor sociaal domein is opgezet in 2024 en wordt verder ingebed. Vanaf 2025 wordt datagedreven werken uitgebreid naar andere domeinen zoals financiën.

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Om ervaring op te doen is begonnen met een pilot waaraan nog geen planning ten grondslag lag. In 2025 wordt een plan van aanpak opgesteld waarin een planning opgenomen wordt voor de verdere uitrol in de organisatie.

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

Er is structureel budget in de begroting opgenomen.

We hebben doorlopend aandacht voor de doorontwikkeling van de organisatie

We hebben een relatief kleine organisatie, die tot veel in staat is. Maar er wordt steeds meer van ons gevraagd. We moeten wendbaar en voldoende toegerust zijn om toekomstige ontwikkelingen als zelfstandige gemeente, adequaat te kunnen opvangen. Denk aan de woonopgave, de duurzaamheidsopgave, digitalisering en de schaa sprong (Mainportontwikkeling) die er onvermijdelijk aankomt. We lopen qua formatie tegen onze grenzen aan en in de komende bestuursperiode zullen voorstellen voor formatie-uitbreiding onvermijdelijk zijn. Maar de vraag om meer formatie willen we niet stellen zonder met voorrang (zwaartepunt 2023 en 2024) een organisatie doorontwikkeling in te zetten om daar waar mogelijk effectiever en efficiënter te gaan werken.

Daarnaast zullen we gewoon stappen moeten zetten omdat de wereld om ons heen verandert en, bijvoorbeeld via nieuwe wetgeving, andere eisen stelt. Dit vraagt extra inspanningen van onze medewerkers én een aantal stevige investeringen.

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

Teammanagers zijn in 2023 geïntroduceerd, we blijven bezig met ontwikkeling op zowel organisatie- als persoonlijk niveau.

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Dit blijft een doorlopend proces.

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

We ontwikkelen digitale ondersteuning onboarding-proces van nieuwe medewerkers d.m.v. e-learning

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

Er worden diverse e-learningen aangeboden aan nieuwe medewerkers, doorontwikkeling op dit vlak is gewenst. Zowel onboarding als doorontwikkeling van de digitale academie (Waalre Academy) staan op de agenda van 2025.

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

Afhankelijk van de plannen moet het budget nog bepaald worden.

We ontwikkelen sturingsinstrumentarium en implementeren dashboards

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

Met de implementatie van Pepperflow zijn de noodzakelijke technische middelen beschikbaar. In het werken met het sturingsinstrumentarium en de dashboard hebben we als organisatie nog stappen te zetten.

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

We organiseren extra capaciteit voor de (ondersteunende) afdelingen

Met name voor de teams WOZ/Belastingen en VTH.

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

We organiseren opleidingen in het kader van de doorontwikkeling van medewerkers

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

Vanuit de Waalre Academy worden verschillende opleidingen en trainingen georganiseerd. Daarnaast volgen medewerkers individuele opleidingen.

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

Door de krapte op de arbeidsmarkt komen er meer junioren in dienst. Dit vraagt om de juiste begeleiding en brengt een grote opleidingsbehoefte en dus meer kosten met zich mee.

We organiseren procesondersteuning, tooling en implementatie

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

We organiseren procesoptimalisatie

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

We zetten in op uitbereiding van de griffie capaciteit

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

We zetten in op versterking ambtelijke vertegenwoordiging in de regio (kwalitatief en kwantitatief)

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

We hebben voorgesteld om hier extra capaciteit in de begroting op te nemen. De raad heeft ervoor gekozen om dit niet te doen.

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Er is geen draagvlak bij de raad om hiervoor extra formatie op te nemen in de begroting.

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

In de begroting is geen extra ruimte opgenomen voor uitbreiding van formatie voor deze taak.

We zorgen ervoor dat we een aantrekkelijk werkgever zijn op gebied van Arbeidsvoorwaarden en Vitaliteit

.

Voortgang (groen: afgerond / oranje: loopt / rood: nog niet gestart)

Toelichting voortgang Nieuw

Planning (groen: op planning / oranje: lichte afwijking / rood: wijkt af van planning)

Dit is een doorlopend proces.

Budget (Groen: er is voldoende budget gereserveerd / Oranje: er is budget gereserveerd maar niet voldoende / Rood: er is nog geen budget gereserveerd)

Budget (toelichting)

Om te zorgen voor een gezonde werkplek voor alle medewerkers zijn er aanzienlijke kosten op het gebied van Arbo.

